

CONVOCATÒRIA: EXTRAORDINÀRIA 2026

CONVOCATORIA: EXTRAORDINARIA 2026

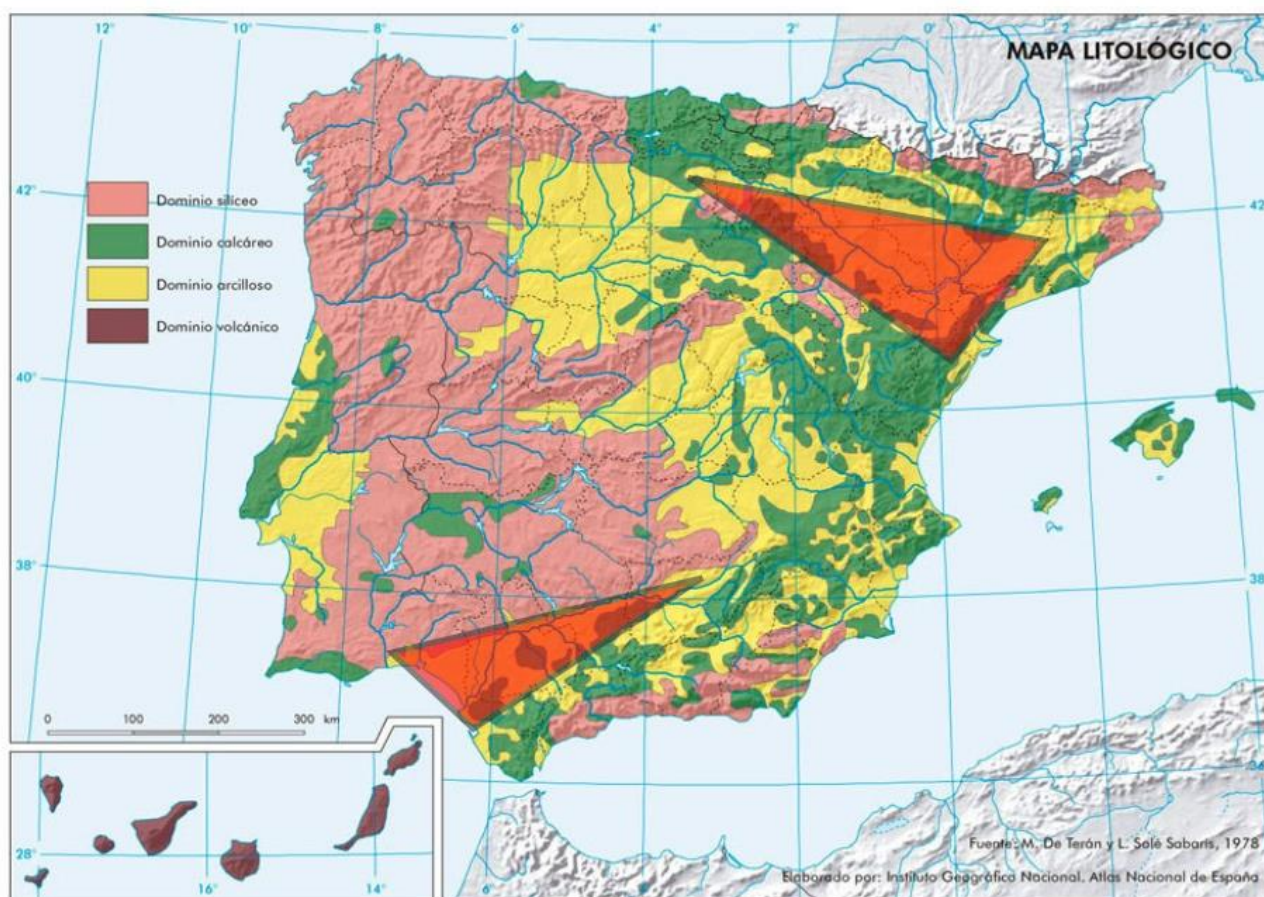
ASSIGNATURA: GEOGRAFIA

ASIGNATURA: GEOGRAFIA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1. Sobre el mapa del Document Annex 1, delimita les depressions de l'Ebre i del Guadalquivir. Per a cadascuna, indica quins materials hi predominen i assenyalas algunes característiques pròpies del paisatge.

Representació aproximada (1 punt):

- **Depressió de l'Ebre:**
 - **Materials:** els materials són marins i continentals. Al centre i en bona part de la depressió hi destaquen les argiles alternades amb calcàries. A les vores s'hi troben els conglomerats (0,25 punts). També son importants els algeps, les margues o els gresos. Si les esmenten, poden compensar carències anteriors.
 - **Paisatge:** el paisatge està condicionat per l'aridesa general de la depressió. A les zones calcàries els estrats són horitzontals i dominen les formes planes. On hi ha materials tous, com argiles i algeps, apareixen els badlands (0,5 punts). Si esmenten altres característiques, com la presència de *mallos* als peu de monts o *somontanos*, es podran compensar carències anteriors.

- **Depressió del Guadalquivir:**

- **Materials:** hi predominen les argiles, tot i que també hi ha presència de calcàries (0,25 punts).
- **Paisatge:** a conseqüència del predomini d'argiles, hi abunden les *campinyes* suaument ondulades. Puntualment apareix el relleu horitzontal (0,5 punts). A la zona més litoral destaca el paisatge de maresmes pantanoses. Per la influència de borrasques atlàntiques, es tracta d'un ambient més humit. Si es mencionen alguns d'aquests aspectes, es poden compensar carències anteriors.

2. Amb l'ajuda del Document 1, que representa la temperatura mitjana anual entre 1991 i 2020, respon a un dels dos apartats:

a) Explica els factors principals de la diversitat de temperatures a Espanya.

L'alumne ha d'explicar que els factors principals que determinen la diversitat de temperatures a Espanya són:

- La latitud: les temperatures descendeixen a mesura que ens desplacem cap al nord, en disminuir la perpendicularitat amb la que incideixen els rajos solars (fins 0,75 punts).
- La influència de la mar: la proximitat del mar suavitza els contrastos tèrmics. A mesura que ens allunyem de la mar i ens situem més a l'interior, els contrastos tèrmics són majors. La causa d'aquest fenomen és que la mar s'escalfa i es refreda més poc a poc que la terra (fins 0,75 punts).
- L'altitud: A mesura que pugem en altura, descendeixen les temperatures (fins 0,75 punts).

Si l'estudiant/a utilitza aspectes concrets del mapa per argumentar algun dels factors, se li sumaran els 0,25 punts restants.

b) Enumera els tipus de clima més representatius a Espanya i descriu la seua distribució territorial.

- Clima oceànic: ocupa la costa nord cantàbrica i atlàntica on la proximitat de la mar suavitza les temperatures (fins 0,5 punts)
- Clima mediterrani:
 - Clima mediterrani marítim: a excepció del sud-est peninsular, ocupa la major part de la costa mediterrània i les Balears.
 - Clima mediterrani continentalitzat: ocupa tot l'interior peninsular amb diferències entre la Meseta septentrional, la Meseta meridional, Extremadura i l'interior d'Andalusia.
 - Clima mediterrani sec, subdesèrtic o estepari: ocupa el sud-est d'Espanya i la zona mitjana de la vall de l'Ebre. (fins 1 punt)
- Clima de muntanya: situat a les principals serralades principalment al nord i centre d'Espanya, on la temperatura mitjana anual és més baixa (fins 0,5 punts).
- Clima subtropical de les Canàries: clima original com a conseqüència de la situació pròxima a les costes d'Àfrica, al corrent fred de les Canàries i al relleu, que hi fan disminuir la temperatura (fins 0,5 punts).

3. Respon a un dels dos apartats:

a) A partir de les dades facilitades pel Document 2, explica les principals característiques de la demanda turística exterior cap a Espanya.

L'estudiant/a ha de destacar el pes essencial del turisme procedent dels països nord-occidentals europeus, en gran mesura atrets pel turisme de sol i platja (atès que el nostre país és climatològicament diferent a la majoria d'ells), però també gràcies al desenvolupament del transport aeri de baix cost que està potenciant cada vegada més el turisme urbà (1,25 punts). Hi pot aportar raons del pes excepcional del turisme britànic en aquest aspecte (0,25 punts). També pot explicar les causes del menor pes del turisme no europeu (més allunyat i amb major durada i preu del viatge, menor dependència del turisme de sol i platja, atès que poden accedir-hi en llocs més propers a la seva residència...) i la concentració d'aquest últim grup en països com EUA, els de Llatinoamèrica i Extrem Orient o la major despesa que fan (1 punt). Atès el caràcter obert de la resposta, es poden compensar mancances en aquest aspecte amb característiques alternatives o exemples concrets ben fonamentats (poden compensar fins a 0,5 punts).

b) Explica les principals repercussions demogràfiques, culturals i mediambientals del turisme a Espanya.

Entre les repercussions demogràfiques, l'estudiant ha d'indicar l'increment demogràfic de moltes àrees litorals i el fre a la despoblació que pot suposar en algunes àrees rurals i de muntanya, a més dels moviments migratoris que indueixen o eviten o els processos de gentrificació (fins a 0,75 punts). Entre les repercussions culturals, pot citar des de l'acostament entre pobles i la introducció de nous hàbits de consum i mentalitats a la pèrdua o banalització de molts aspectes de la identitat local (fins a 0,75 punts). Els principals impactes mediambientals poden ser la transformació paisatgística, la urbanització incontrolada, la destrucció de boscos i ecosistemes, l'increment de soroll, residus o trànsit rodat... (fins a 1 punt). Per descomptat, és possible citar altres modificacions diferents en cadascun dels aspectes demanats; si són raonables i estan fonamentades, poden reduir qualsevol deficiència en les anteriors.

4. Respon a un dels dos apartats:

a) Amb el suport del Document 3, identifica dos problemes ambientals que provoca la indústria i descriu per a cadascun d'ells les mesures que s'apliquen o es fomenten per a solucionar-lo.

Pel que fa als problemes ambientals, s'han de considerar la contaminació que genera sobre el medi ambient, i el consum de recursos naturals i d'energia no renovable (fins a un màxim d'1 punt).

Quant a les mesures que s'hi apliquen o fomenten en relació al problema de la contaminació, cal incidir en l'avaluació de l'impacte ambiental, l'adopció de tecnologies netes, el tractament dels residus generats, les etiquetes ecològiques i auditories ambientals o els drets d'emissions de GEH. Relacionades amb el consum de recursos naturals, el foment de l'economia circular i de la utilització d'energia procedent de fonts renovables, l'increment de l'eficiència energètica (fins a un màxim de 1,5 punts).

Si s'identifiquen altres problemes, com la degradació del paisatge que genera, i es descriuen mesures de restauració paisatgística i de rehabilitació de zones industrials abandonades a fi d'implantar noves indústries o altres usos, es pot suplir parcialment mancances observades.

b) Caracteritza els factors que repercuteixen sobre la competitivitat actual de la indústria espanyola enfront d'altres països europeus.

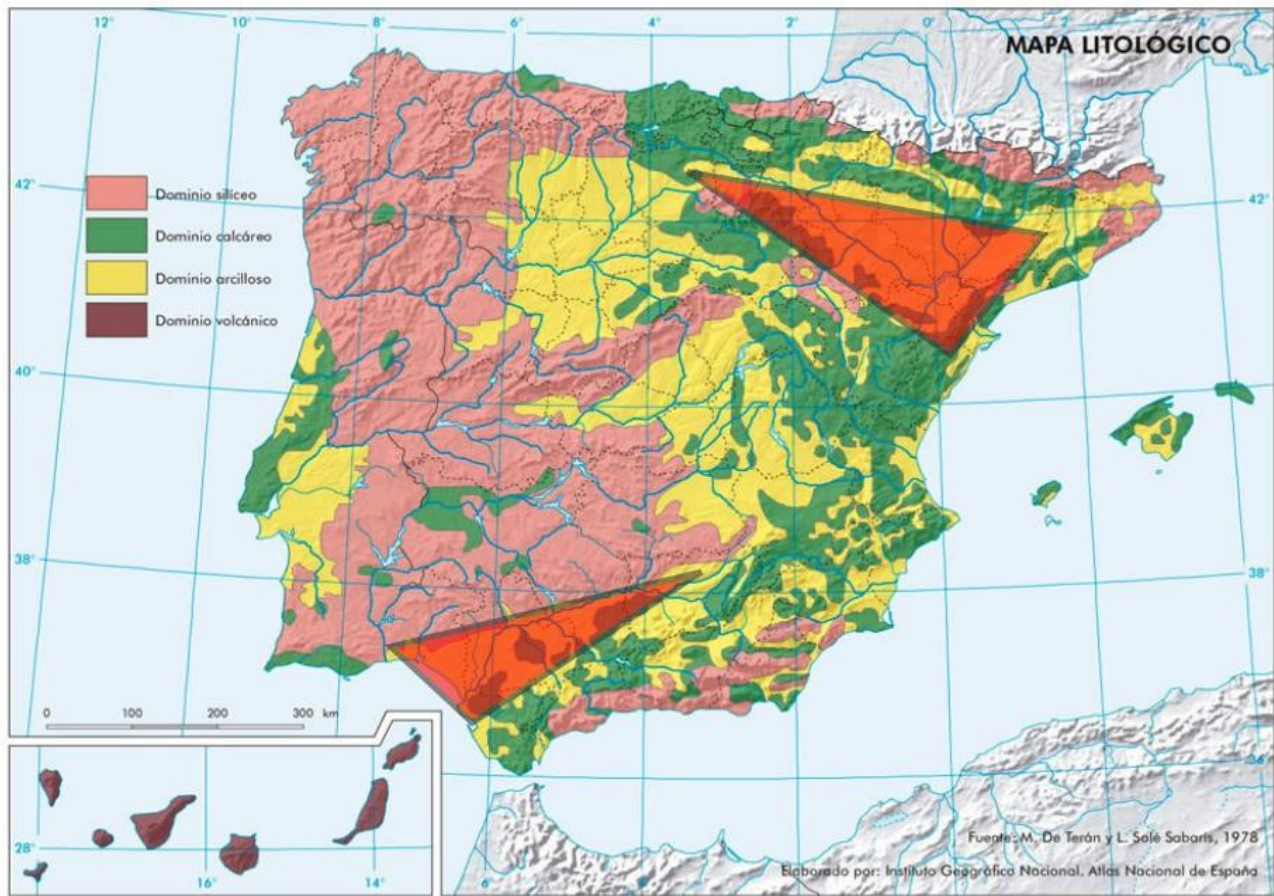
Els factors que repercuteixen sobre la competitivitat exterior de la indústria espanyola es poden associar amb:

- L'elevada presència de pimes, que representa una dificultat per a la tecnificació, innovació i la inversió en R+D+i.
- La inversió en R+D és menor comparada amb la de països més avançats, la qual cosa incideix a crear poca tecnologia i dèficit de capital humà altament qualificat.
- El pes encara destacat de sectors industrials madurs (metal·lúrgia, naval, tèxtil...).
- Dependència de l'exterior en investigació i tecnologia en sectors molt capdavaners, que creixen, però a un ritme més lent que en altres països europeus.
- Els sectors industrials dinàmics compten amb una elevada presència de capital estranger i multinacionals, amb el risc de deslocalització i forta competència externa, cas de l'automòbil (fins a 2,5 punts).

Si es consideren altres factors que poden repercutir sobre la competitivitat de la indústria espanyola, com, per exemple, l'elevada dependència externa en el proveïment energètic, la insuficient internacionalització de les empreses, entre altres, es pot compensar parcialment deficiències observades.

1. Sobre el mapa del Documento Anexo 1 delimita las Depresiones del Ebro y del Guadalquivir. Para cada una, indica qué materiales predominan y señala algunas características propias del paisaje.

Representación aproximada (1 punto):

- **Depresión del Ebro:**
 - **Materiales:** Sus materiales son marinos y continentales. En el centro y buena parte de la depresión destacan las arcillas alternadas con calizas. En los bordes se encuentran los conglomerados (0,25 puntos). También son importantes los yesos, las margas o las areniscas. Si las mencionan, pueden compensar carencias anteriores.
 - **Paisaje:** El paisaje está condicionado por la aridez general de la depresión. En las zonas calizas los estratos son horizontales y dominan las formas planas. Donde hay materiales blandos, como arcillas y yesos, aparecen los badlands (0,5 puntos). Si mencionan otras características, como la presencia de *mallos* a los pies o *somontanos*, se podrán compensar carencias anteriores.
- **Depresión del Guadalquivir:**
 - **Materiales:** Predominan las arcillas, aunque también hay presencia de calizas (0,25 puntos).
 - **Paisaje:** A consecuencia del predominio de arcillas, abundan las campiñas suavemente onduladas. Puntualmente aparece el relieve horizontal (0,5 puntos). En la zona más litoral destaca el paisaje de marismas pantanosas. Por la influencia de borrascas atlánticas, se trata de un ambiente más húmedo. Si se mencionan algunos de estos aspectos se pueden compensar carencias anteriores.

2. Con la ayuda del Documento 1, que representa la temperatura media anual entre 1991 y 2020, responde a uno de los dos apartados:

a) Explica los factores principales de la diversidad de temperaturas en España.

El/la estudiante debe explicar que los factores principales que determinan la diversidad de temperaturas en España son:

- La latitud: las temperaturas descienden a medida que nos desplazamos hacia el norte al disminuir la perpendicularidad con la que inciden los rayos solares (hasta 0,75 puntos).
- La influencia del mar: la proximidad del mar suaviza los contrastes térmicos. A medida que nos alejamos del mar y nos situemos más en el interior los contrastes térmicos serán mayores. La causa de este fenómeno es que el mar se calienta y se enfría más poco a poco que la tierra (hasta 0,75 puntos).
- La altitud: A medida que subimos en altura descienden las temperaturas (hasta 0,75 puntos).

Si el/la estudiante utiliza aspectos concretos del mapa para argumentar alguno de los factores se le sumarán los 0,25 puntos restantes.

b) Enumera los tipos de clima más representativos en España y describe su distribución territorial.

- Clima oceánico: ocupa la costa norte cantábrica y atlántica donde la proximidad del mar suaviza las temperaturas (hasta 0,5 puntos).
- Clima mediterráneo:
 - Clima mediterráneo marítimo: a excepción del sureste peninsular ocuparía la mayor parte de la costa mediterránea y las Baleares.
 - Clima mediterráneo continentalizado: ocuparía todo el interior peninsular con diferencias entre la Meseta septentrional, la Meseta meridional, Extremadura y el interior de Andalucía.
 - Clima mediterráneo seco, subdesértico o estepario: ocupa el sureste de España y la zona media del Valle del Ebro.
(Hasta 1 punto)
- Clima de montaña: situado en las principales cordilleras principalmente en el norte y centro de España donde la temperatura media anual es más baja (hasta 0,5 puntos).
- Clima subtropical de Canarias: clima original como consecuencia de su situación próxima a las costas de África, a la corriente fría de Canarias y al relieve, que le hacen disminuir la temperatura (hasta 0,5 puntos).

3. Responde a uno de los dos apartados:

a) A partir de los datos facilitados por el Documento 2, explica las principales características de la demanda turística exterior hacia España.

El/la estudiante deberá destacar el peso esencial del turismo procedente de los países noroccidentales europeos, en gran medida atraídos por el turismo de sol y playa (dado que nuestro país es climatológicamente diferente a la mayoría de ellos), pero también gracias al desarrollo del transporte aéreo de bajo coste que está potenciando cada vez más el turismo urbano (1,25 puntos). Podrá aportar razones del peso excepcional del turismo británico en este aspecto (0,25 puntos). Podrá también explicar las causas del menor peso del turismo no europeo (más alejado y con mayor duración y precio del viaje, menor dependencia del turismo de sol y playa, dado que pueden acceder a él en lugares más cercanos a su residencia...) y la concentración de este último grupo en países como EEUU, los de Latinoamérica y Extremo Oriente o el mayor gasto que realizan (1 punto). Dado el carácter abierto de la respuesta, podrán compensarse carencias en este aspecto con características alternativas o ejemplos concretos bien fundamentados (podrán compensar hasta 0,5 puntos).

b) Explica las principales repercusiones demográficas, culturales y medioambientales del turismo en España.

Entre las repercusiones demográficas el/la estudiante deberá indicar el incremento demográfico de muchas áreas litorales y el freno a la despoblación que puede suponer en algunas áreas rurales y de montaña, además de los movimientos migratorios que inducen o evitan o los procesos de gentrificación (hasta 0,75 puntos). Entre las repercusiones culturales puede citar desde el acercamiento entre pueblos y la introducción de nuevos hábitos de consumo y mentalidades a la pérdida o banalización de muchos aspectos de la identidad local (hasta 0,75 puntos). Los principales impactos medioambientales pueden ser la transformación paisajística, la urbanización incontrolada, la destrucción de bosques y ecosistemas, el incremento de ruido, residuos o tráfico rodado... (hasta 1 punto). Por supuesto, es posible citar otras modificaciones diferentes en cada uno de los aspectos solicitados; si son razonables y están fundamentadas pueden reducir cualquier deficiencia en las anteriores.

4. Responde a uno de los dos apartados:

a) Apoyándote en el Documento 3, identifica dos problemas ambientales que provoca la industria y describe para cada uno las medidas que se aplican o se fomentan para solucionarlo.

En cuanto a los problemas ambientales se considerarían la contaminación que genera sobre el medio ambiente, y el consumo de recursos naturales y de energía no renovable (hasta un máximo de 1 punto).

En cuanto a las medidas que se aplican o fomentan en relación al problema de la contaminación, habría que incidir en la evaluación del impacto ambiental, la adopción de tecnologías limpias, el tratamiento de los residuos generados, las etiquetas ecológicas y auditorías ambientales, o los derechos de emisiones de GEI. Relacionadas con el consumo de recursos naturales, el fomento de la economía circular y de la utilización de energía procedente de fuentes renovables, el incremento de la eficiencia energética (hasta un máximo de 1,5 puntos).

Si se identifican otros problemas, como la degradación del paisaje que genera, y se describen medidas de restauración paisajística y de rehabilitación de zonas industriales abandonadas con el fin de implantar nuevas industrias u otros usos, puede suplir parcialmente carencias observadas.

b) Caracteriza los factores que repercuten sobre la competitividad actual de la industria española frente a otros países europeos.

Los factores que repercuten sobre la competitividad exterior de la industria española se pueden asociar con:

- La elevada presencia de pymes, que representa una dificultad para la tecnificación, innovación y la inversión en I+D+i.
- La inversión en I+D es menor comparada con la de países más avanzados, lo cual incide en crear poca tecnología y déficit de capital humano altamente cualificado.
- El peso aún destacado de sectores industriales maduros (metalurgia, naval, textil...).
- Dependencia del exterior en investigación y tecnología en sectores muy punteros, que crecen, pero a un ritmo más lento que en otros países europeos.
- Los sectores industriales dinámicos cuentan con una elevada presencia de capital extranjero y multinacionales, con riesgo de deslocalización y fuerte competencia externa, caso del automóvil (hasta 2,5 puntos).

Si se consideran otros factores que pueden repercutir sobre la competitividad de la industria española, como, por ejemplo, la elevada dependencia externa en el abastecimiento energético, la insuficiente internacionalización de las empresas, entre otros, pueden compensar parcialmente deficiencias observadas.